

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasznos példányt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többihez
hirdetéseknél alább említi a leg-
olcsóbb árát a hirdetés fel-
bélyegzőjén minden külföldi be-
látást 30 kr.
Hirdetést vagy felajánlást magában
foglalt újsónak sora 50 krajcár.

„Nyitár” ben megjelölt köl-
mény minden példát sora 30 kr
Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHER
MAN II. kősz. iróházában is.
Név nélküli vagy bérmentesül
beküldött levelek nem vétel-
nek számlálva.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

Felkötési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.

Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét tőlünk min-
den közzétételre: Nagy-hívtan-
utca, 1364 szám, Dusóczky
ház. — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.

Előfizetheti helyben:
LELEGGYI K. LAJOS és társai.
CSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
talban KUTASI I. 1362 könyv-
nyomdájában a postafizetési
útján.

szipő-árúk
ere.
ANN-PALOTÁBAN
egész czipő-
ületébe
gy az előre haladt
beszem, áruimat
osság rendelkezé-
mertek.
fogását kéri
lettel
OTTÓ,
za épületében.
szinte javítások

ADÓ
ves jó karban
darab 3 és 4
tínó.
ni Szabó
ezégnél Deb-

ADÓ
ves jó karban
darab 3 és 4
tínó.
ni Szabó
ezégnél Deb-

hirdetmény.
Károly hagyaté-
hold újszántásu ta-
előrányira a nagy
ta levő egészen új,
lettel, mely áll egy
l s konyhával, egy
ra való istállóból,
apjától számított 3
évre haszonbérbe
kinthetők özv. Hu-
szkert-utca 1077.

n-vétel.
k méltányos áron
berendezve és jó
kell lennie. Aján-
ajdonostól Bécsbe
retkező czim alatt:
ausing E. Eduard,
gazgató.

állításon.
gályon.
zében.

mond.
mellett.

A kutya.

Ebben a kutyamelegben hadd szóljunk már egyszer a kutyákról is.

Nem régságoltuk, hogy egy dühös eb megmarta városunk egyik legtekintélyesebb egyéniségét.

Nem jut eszünkbe a kutyakérdést szociális szemüvegen vizsgálni. Kissé furcsa ostobaságnak tekintem ugyan, ha látom, hogy földhöz ragadt szegényemberek és némberek olykor jó falattól fosztják meg magukat, hogy a mopszlinak, pincésnek, daxlinak jusson; de hála isten, minden deficit mellett sem jutottunk még odáig, hogy rálegyünk szorulva a kutyák ételére s hogy miként az olasz, ha csirkét ebeltünk, ablakunkba tegyük csontjait s ott mutogassuk a járókelőknek. A mint mondani szokás, még nálunk van mit aprítani a tejbe s nem szükség abból az okból izenni háborút a kutyáknak, hogy mert ők is fogyasztanak. Jut is, marad is, mondja a vendégszerető magyar ember s távol van tőlem hogy megirigyeljem a kutyakozsoltot.

Pedig a kutyafogyasztás nem csekély. Angol statisztika szerint minden tizenöt európai emberre jut egy kutya, vagyis földrészünkön két millió kutya eszik — s ha naponta csak öt krajcárt eszik is egy meg, az összes európai kutyák belekerülnek naponta egyszáz ezer forintba. Vegyük ehhez, hogy a számítási kulcs nem magas sem a kutyák számát, sem az étkezés értékét tekintve, mert hiszen alig van — az okos százsókat kivéve — hazánkban olyan porta, hogy legalább egy-két kutya ne őrizné; olyan ólba pedig nagyon sok van, mely még a kenyeret sem eszi, hanem válogat a finom tésztákban, a frissen sült pécsenyégekben s mindenestre különbözik az élel, mint egy szegény kálmánista tanuló. No hát, én ezt a naponként való százezer forintot egy kissé túlnagy kutyaporziónak tartom.

De mint mondtam, nem ebből a szempontból gondolok most a kutyákra. Sokkal fontosabb ennél az ebdüh kérdése, s mindenesetre megérdemli, hogy egy kis ügyet vessünk rá. Annyival inkább tehetjük ezt, mivel a debreczeni főkapitány tudtommal nem tart kutyákat s így remélhető a kérdés szerencsés megoldása a lutheránus presbyteri méltóság és a m. kir. erély és tapintat veszélyeztetése nélkül.

A tudomány megállapította, hogy a veszettségi betegség egyetlen forrása a kutya. Létezik dühös ember, dühös macska, dühös szarvasmarha, de e borzasztó betegséghez mindenik csak ragály útján jut. A szörnyű betegség és eredeti fészke a kutya. Innen ragad az el, vérbeli érintkezés útján egyéb állatokra.

Pasteur halhatatlan érdemeket szerzett magának vakmerő és önfeláldozó oltási kísérletei által; a tudomány fejlődése el-nem muló hálaival fog iránta minden időben viseltetni; de gyakorlati szempontból nagyobb hálaára kötelezte volna Pasteur az emberiséget, ha az iránt indit meg sikeres mozgalmat, hogy a betegség ősfészke kirtassék.

Részemről egyetlen foglalkozási ágat sem ismerek, hol a kutyák könnyen nék-külözhetőek nem volnának. Használják őket házdrizetre, vadászatra és nemeslevelekre. A házat őrizze meg a gazda szeme, a jó kertes, a rendőrség és a jó erkölcs; a vadászat — nem mondom legelvezetesebb, de — legsikeresebb nemeinél már sem használnak kutyát; a mi pedig a nemes leveleket illeti, ha nem a nemes a gazda, hiába írják be latin betűkkel a kutyabört, mert nem ér az a diploma még egy kutyafület sem. — Szóval, előttem rejtély a kutyatartás, mely a tudósoknak csak korlátozott eszköz a tanulmányhoz, a szegény em-

berre nézve tékozlás s házi mulatságnak bűdös.

Am jól tudom én, hogy megrögzött szokások gyors kiirtására sem a Pasteur, sem a francia akadémia tekintélye nem elegendő. Sőt többet mondok: még a magyar tudós akadémia nagyszerűen propuláris értesítői sem volnának elegendők. Nem is kívánok — azaz hogy kívánni kívánok. de nem is remélek én olyan gyökeres reformot, hogy a kutyák most hamarjában egytől egyig kipusztítsanak. Ez ellen a mezősegi oláhtól kezdve fel a királyokig és királynékig minden rendű és rangú kutyatartók, sőt még a kutyapezerek is felzudulnának. A hadsereg tisztikara kardjára fíve, a grázi és szebeni nyugdíjasok lázadásra adnák dologtalan f-jüket s a megvált gubernántok olyan fajvesztékést vi-nének végbe, hogy én, a szegény inditvá-nyozó meg sem állhatnék tuttomban a Kaspiteger partjág. Ilyen crim-ent én nem mernék elkövetni sem a nemzetes kua-szok, sem a tekintetes kopók, sem a nagyságos agarak, sem a méltóságos dax-lik, sem az excellentiás vizslák, sem a fenséges mopszlik, sem a t. cz. szelindekek ellen.

Egyszerűen csak azt vagyok bátor inditványozni, hogy legalább városokban tegyünk a kutyákra szájkosarat és vessünk a kutyatartókra minél nagyobb adót.

Szigoru szabályrendelet s annak szigoru végrehajtása. Budapesten, Pozsonyban már alkalmazva van a szájkosár. Mihelyt jó rendőrség lesz Debreczenben, azonnal alkalmazni fogják itt is.

Addig pedig óvakodjunk és járjunk az utcán azzal az aggodalommal, hogy valamelyik drága kutya dühbe esik, nekünk ront, megmar, ha nem minket, hát a feleségünket, az anyánkat, a gyermekünket s aztán töltsünk el kilencz napot, vagy kilencz hetet, vagy kilencz hónapot, talán egy egész életet abban a kínos tudatban, hogy az a lény, a kit leginkább féltünk, leginkább szeretünk, kinek egy órai szenvedését is szivesen megváltanók életünkkel, a legborzasztóbb, legszörnyűbb, legundorítóbb betegségben fog összekötözött kezekkel szeretneink ölelése nélkül egy kutya miatt meghalni.

Ez a kílátása van minden embernek, ott, a hol kutyák vannak s a hol azok nincsenek megszájkosarva. Ezzel a kílátással járunk az utcán, az udvaron, a sétányokon; megyünk a boltba, a mű helybe, az irodába.

Miért nem segítenek ezen egy öt soros statutummal?

— Az államjegyek forgalmi összege. A

függő államadosság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1887. évi aug. hó 4-ik napján tartott XXXV ik ülésében az államjegyek forgalmi összeget 1887. évi július hó végével következőknek találta:

1 forintosokban	68.971,339 frt.
5 " "	116.301,385 " "
50 " "	145.347,200 " "
Összesesen	330.619,924 frt.

A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbányakra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege 81.378,947 frt 50 kr. Összesen 411.998,871 frt 50 kr.

— Katkov és a francia sajtó.

A miut már jeleztük az orosz francia szövetség nagy harcossának halála alkalmából Franciaországban nagy részvét nyilvánul Katkov iránt. Floquet elnök levét irt. Boulanger tábornok és Derouléde táviratilag fejezték ki a haláleset fölötti részvétüket a Parisban tartózkodó oroszországi részvétvátrot küldték. Különös, hogy egy köztársaság férfiai hódolnak az orosz-zsarnok kegyencének, egy Sziberiába küldött jeles orosz író (Csernisevszky) feladójának s a még ravatalon feküdt Hugo Viktor ócsarlójának a miatt, hogy „Eljen Lengyelország!”

Külföldi hírek

Milán szerb király fiával szombaton délelőtt érkezett a fővárosba, hogy innen huzamosabb időre egy hazai földben keressen idültést — Szerbia nagyon-fonosságú törvényhozási előmunkálatokba kezd Nem kevesebb, mint alktomány revisióról van szó s erre nézve már ki is küldetett egy bizottság. Öszintén óhajjuk, hogy a czelba vett munka a felmerülő nehéz elvi kérdések szerencsés megoldásával egy fejteztések be, hogy Szerbia s a szerb nemzet javát, békés fejlődését előmozdítsa. — Az osztrák magyar-nemet uralkodók gasteini találkozásáról a sajtó minden tekintélyesebb organuma rokonszenves hangon és békés kikilátásokat nyujtva emlékszik meg s tekintve az olasz kormány mostani helyzetét, örömmel jegyezzük fel, hogy az olasz sajtóban is hasonló hangok és érzelmek nyilvánulnak — A napokban jelenték távirataink, hogy a bukaresti erődítési munkálatok már nagyon előhaladtak. Ma meg azt tudjuk meg, hogy Kopenhága erődítésén is serényen dolgoznak s végül Belgiumból jelentik, hogy a német belga határon 26 stratégiai pályaudvar építését rendelték el, a mi a belgák közt nyugtalanságot szült. — Vilmos császár ama levelében, melyet a jubileumi ajándék kíséretében a pápához intézett és mely a legmelegebb szavakban van tartva, azt mondja, szép dolog a császár és a pápa részéről hogy agg korukban képesek voltak a vallási békét helyreállítani. A pápa sajtókezelő irt levelében válaszolt, melyben meleg szavakban mond köszönetet s kijelenti, hogy a császár érzelmeihez csatlakozik. — Stanley é! Most már csakugyan bizonyos, hogy a nagy Afrika utazó életben s csak kőszá hírek voltak azok, melyek halálát jelentették Egy Londonból érkezett távirat ugyanis azt jelenti, hogy Stanleytől a Stanley-fokról levelek érkeztek, melyek szerint június 18-án az Aruwhimi folyó vizeséhez érkezett és előkészületeket tesz szárazföldi útjára. Mindnyájan jól érzik magukat. — A Boulanger-Ferry párbaj úgy — ugylátszik — elaludott

Hamletből.

— Karcolat —
Shakespeare örökbecsű műveiből, Arany János remek fordításában szemeltettük ki e néhány idézetet.
Hor.: de általános véleményem az, hogy ez honunkra nagy csapást jelent. (1. felv. 1. szin.)
Ezek a sorok jutottak eszünkbe, a mikor azt olvastuk, hogy Tisza Kálmán újabb pénzügyi terekekkel foglalkozik.
Ideztük már ezen, a debreczeni, boldog kerti szőlő-látogatásra „Halt wer da-t kiáltó katonái örökre illető részletét.
Marc.: a ki tudja, mondja meg Mért e szoros, e pontos örvényfázat, Gyötörni éjjel az alattvalót? (1. szin.)
De ráülök viszont ez a néhány sor a Tisza Kálmán által összehozott országgyűlési többségre:
Hor.: itt és amott Egy csücskelé, elszánt hadat toborza, Mely — pusztá ételért — kész nyaktörő Nagy vállalatra (1. szin.)
Hát a nagy T. re, vezérczikkestől együtt, lehetne e jobbat idézni, mánt ezt:
Hor.: Egy porszem ő az ész szemét zavarni . . . (1. szin.)
A köszegiek, a kik meggyalázták Kossuthot, — elmondhatnák Marcellussal, hogy: sérthetetlen, mint a levegő, S hiru ütésink vésott guny neki . . . (1. szin.)
Ebben a két sorban „anyádat” helyett tegyünk azt, hogy „hazádat”. „Wittenbergba” helyett „delegációba”, „Hamlet” helyett pedig azt, hogy „ellenzék”:
Kír-né: Ne hagyd hiába kérni jó anyádat.
Ne menj Wittenbergába, Hamlet! (2. szin.)
Tisza Kálmánhoz pedig így (Hamlet oja károl véve le a szót) szólhatnánk!
Csiplessé arczod, hívjon muzsijának*) S egy két bűdös csókért, vagy mert féns Ujjával ott bíbirkél arczodon, Taldj ki mindent . . . (III. felv. 3. szin.)
A most folyó hadgyakorlatok hasznatlan élet-, puszkopor- és pénz pocséklására pedig rá-ülhetnek a nagy tragédia ezen legutolsó sorai: *) . . . a kamarilla.

Ford . . . Ily látomás

Szép harcmezőben, de itt szemlélve — más! Közi: — s — b —

Iskolai értesítők.

1886-87-iki Évkönyv. a debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakaikról. Szerkeszte te Dr. Kovács Sándor akad. igazgató.

Nagy gondal irt értesítő ez, melynek átlapozása tiszta képet nyujt a főiskola akadémiai tanszakaik állapotáról Az iskolai évek minden nevezetesebb mozzanatát felőleli s mint ilyen munka, minta-értesítőnek is bevalának.

Az értesítő a tanév történetével kezdődik. A tanév szept 9-én nyitottat meg az oratóriumban tartott isteni tisztelettel. Az alapítványok kamataiból 3875 ft 47 kr osztott ki az akadémiai tanulóknak között, a mely összeg majdnem 80 000 forint tőkének felel meg. A tanári karban azon változás történt, hogy Buzás Pál jogtanár és Bethlendi Endre hittanár gyengélkedő egészségi állapotuk miatt a 2-ik felévben helyettesítettek: — Menyhárt János veterán hittanár tanszékéről lemondott, helye Dicsőfi József által töltetett be; — az orsz. képviselő választott Kőrössy Sándor jogtanár tanszékéről szintén lemondott, Lengyel Zsigmond tanár pedig elhalt.

Működő tanárok: (az iskolai év második felében.)

a.) A hittudományi szakban: Menyhárt János, Tóth Sámuel, Balogh Ferenc, Csiky Lajos, Dicsőfi József, Dr. Kovács Sándor.

b.) Jog- és államtudományi szakban: Thót Ferencz, Liszka Nándor, Dr. Kovács Sándor, Dr. Karsa István, Dr. Bacsoni Lajos, Dr. Pápai Imre, Des Combes Henrik, Dr. Bakos Imre, Takács Ferencz.

c.) Bölcsészeti tudományokat előadó tanárok: Dr. Török József Thót Ferencz, Oszterlamm Ernő, Somogyi Pál, Orosz István Dr. Öreg János.

d.) Gyűjtemények kezelői és segédhivatalok: A főiskolai lelvártó őr: Buzás Pál jogtanár. A főiskolai könyvtár őr: Buzás Pál akad. tanár. Kezelő könyvtárnok: Dicsőfi József nyugalmazott lelkész. A főiskolai muzeum őr: Kovács János. A természetani szertár őr: Nagy Pál. Hírnagy: Róza Sándor. Szenior: Süss Béla. Esküdt felügyelők: Kövendi Dénes, Kajári Ferencz, Szentgyörgyi Kálmán, Szabolcska Mihály, Pataky Sándor és Szabó János. Főiskolai gazda: Molnár Bálint

Beiratkozott 70 hittan hallgató s 114 joghallgató Vallásukra nézve a hittan-hallgatók mindnyájan ev. ref. vallásuk, míg a joghallgatók között 89 ev. ref. vallásu volt. A hittanhallgatók mind magyarok, a joghallgatók 1 német, 1 szerb s 1 oláh ki ételével szintén mindnyájan magyarok Hajdu, Szatmár-és Bihar megyék szolgáltatták egy a hittanhallgatók, mint a joghallgatók legnagyobb kontingensét — Pél tandij-elengedésben részesült az első felévben 2 hittanhallgató és 15 joghallgató, a II-ik felévben 2 hittan- és 5 joghallgató, — a két felévben összesen 24. Az egész évben tandij-elengedésben részesült 7 végzett hittanhallgató.

Unnepekütségbe bocsátott karácsonkor 143 növendék, husvétkor és pünkösdkor pedig 144. — Supplicatióba tavaly nyáron 19, most pedig 16 ifju bocsátottat. Bent lakott a főiskolában 32 akad. tanuló. Ingyenes tápintezeti jótéteményben részesült 8 hittan- és 8 joghallgató, — pótdíjat fizetett 23 hittan- és 16 joghallgató. Így tápintezetbe jártak 55-en.

Ijúsági egyletek.

a.) Joghallgatók segítő egyesülete. Felügyelő tanár Dr. Karsa István. Elnök Olchváry Zoltán 4 jh. Pénzsegélyképkiosztatót 22 tagnak 320 frt. Pénzkölcsönt nyert 34 tag 934 frtban. Az egylet összes vagyona 8196 frt 51 kr.

b.) Hittan hallgatók segítő egyesülete. Felügyelő tanár Csiky Lajos. Elnök Süss Béla szenior. Tagok száma 41. Segély kölcsön kiosztatót 250 frt, ingyenszegély 40 frt. Az egylet vagyona 2591 frt.

c.) Magyar irodalmi önképző társulat. Felügyelő tanár Géresi Kálmán. Elnök Szabolcska Mihály esküdt felügyelő. Tagok száma 98. A szavaltati szakosztály 12 ülést tartott, a szépirodalmi szakosztály ugyanannyit. Több pályadij tüzetett ki részint szépirodalmi munkára, részint szavaltatra. A „Heti Közlöny”-t Csapó Péter szerkesztette. Pályadíjak nyertek: Csapó Péter, Pataki Sándor, Spielberger Imre, Asztalos László, Tóth József, Bíró Lajos.

d.) Felsőbb tanuló olvasó egylete. Felügyelő tanár Géresi Kálmán. Elnök Süss Béla Volt az egyletnek I-ső felév-

ben 273 tagja. A társulat könyvtára 4000 kötetből áll. Kivétel nélkül olvasásra 3180 mű. Járattott az egyet 31 lapot.

e) **Hittanszakoknépzsoltár**. Felügyelő tanár Balogh Ferencz Elnök Szentgyörgyi Kálmán esk. felügyelő. Tagok száma 51. Tartott a társulat 23 gyűlést. Működése ezen egyletnek volt leggyümölcsösebb, a mennyiben elvált merészkedett kimondani olyan mameluk dolgot, hogy protestáns szempontból nem engedhető meg az, hogy a nemzet martírjait és elhunyt nagyjai emlékére ünnepélyes istentiszteletek tartassanak templomainkban.

f) **Főiskolai énekkar**. Felügyelő tanár Balogh Ferencz — Énekkar vezető: Mácsai Sándor ének- és zene-tanár. Tagok száma 50.

g) **Gyorsiró egylet**. Felügyelő tanár Csiky Lajos. Elnök Nyikos János 4 jh. Tagok száma 26. — A levelezési pályadíjat Balogh Fencz, a vitára kitűzöttet Nagy Lajos nyerte.

h) **Jogtanszéki önképzőegyesület**. Felügyelő tanár Dr. Bacsoni Lajos. Elnök Nagy Kálmán 4 jh.

i) **A becsületsszékek** mindkét facultásnál megalakultak, de egyik-két csekélyebb jelentőségű ügy kivételével nagyobb ügyben nem üléseztek.

Az ifjúság körében az év folyamata alatt 762 betegedési eset fordult elő, ebből az akadémiai tanszakokra 92 esik.

A jövő iskolai évre a beiratások szeptember 1-8 napjain történtek, a megnyitási ünnepély szeptember 9-én lesz. Akadémiai igazgató a jövő iskolai évben Tóth Sámuel hit-tanár lesz.

II.

A debreczeni kereskedelmi akadémia értesítője, az 186-87. tanévről. — Szerkesztette: Propper N. János igazgató.

A jelesül szerkesztett értesítőnek mintegy fele részét egy történeti becszel bíró értekezés foglalja el a következő czim alatt: „A debreczeni kalmár társulat a múlt században.“ Irta: Dr. Szántó Sámuel. Ezt követi a lefolyt tanévről szóló igazgatói jelentés.

Az 1886-87. tanévben a közoktatásügyi kormány 3500 forint állam-segéllyel járult a debr. ker. akadémia fenntartási költségeihez. Debreczen város 800 frttal, a debr. keresk. és iparkamara 1000 frttal járultak hozzá, az első magyar általános bizt. társaság pedig 100 frttal segélyezett. A beiratások — melyek igen szép eredményt mutatnak fel — szept. 1-én vették kezdetüket. Felvételt az I-ső évfolyamra 59, a II-ikra 40, a III-ikra 43, — összesen 152 tanuló. A tanári karban az iskolai év folyamán változás nem történt.

Az akadémia élén mint igazgató Propper N. János állott. Az állami ellenőrzést a közoktatásügyi miniszter részéről Kiss József tanfelügyelő, a földm. ip. és keresk. ügyi miniszterium részéről Dr. Király Ferencz ipar és keresk. kamarai titkár gyakorolták. A debr. kereskedői testület részéről a felügyeletet részben a testületi elnök: Szepessy Antal, részben az iskolai felügyelő bizottság elnöke: Stenczinger Károly gyakorolta.

Működő tanárok voltak: Des Combes Henrik, Fabián L. Mór, Dr. Öreg János, Propper N. János. Dr. Szántó Sámuel,

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A debr. czegléd utcai ref. ujtemplom

(Méltóság méltóságai szempontból.)

— Közli: Egy laikus. —

A debreczeni czegléd utcai ref. ujt. templom néhai Szombathy István debreczeni volt főbíró s ennek áldott emlékt. özvegye Veresmarthy Zsuzsanna kegyes alapítványából már teljesen felépült jelenben a most élő hívek adakozásával felszerelés alatt áll. Es mihelyt a templom orgonával is ellátva teljesen felszerelve leendő; azonnal a fog adati rendeltetésének.

Minthogy ezen templom a magyar alföldön eddig divatban volt építkezési modortól eltérőleg csucs-íves (góth) stílusban van tartva, nem látszik feleslegesnek azok kedvéért, kiket ez ügy érdekelt tájékozásul közzé tenni annyit a mennyi e templom szerkezetére vonatkozik Sőt e köteleességnek teljesítése elől alig is lehet kitérni. Mert ha egy magános ember, ki a tisztességre valamit tart, igyekszik a külvilággal érintkezésében úgy öltözködni, hogy visszatetszést magára ne vonjon; s ha egy jóra való egyén, ki magának házat épített, ha ugyan módja és izlése van hozzá, igyekszik tehetségéhez képest úgy alkalmazkodni, hogy azon községnek, melyben házat épít, díszére szolgáljon építkezésével: mennyivel inkább válik erkölcsi köteleességévé bármely hitfelekezetenek az, hogy századok tartamára szóló templom építésével azon városnak melyben megtelepedett, lehetőleg ékességére szolgáló épületet alkosson, olyat, mely sem a jelenkor izlésének megetté ne maradjon, mind pedig a jövő maradék méltányló előismerését kiérdemeli.

Egy magyarral — vajjon nem éppen a jelen sorok írójával? — történt, hogy midőn a külföldön jártában Strassburgban a Müns-*) Az „egy laikus“ stul. képn. városunk egyik országos kitünősége a tudományosság terén. Ezt a kis indikretiót bocsássá meg nekünk a jeles író ösmert szerénysége.

Szerk.

Szójka Gyula, Dr. Védődi Viktor, Zalai Márk, Zimmermann Gyula

A növendékek legnagyobb részét Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Biharmegyeek szolgáltatták. Vallásra nézve a tanulók: 34 róm. kath. 40 h. hitv. 6 ág evang. 3 gör. kath. 69 tehát csaknem fele — zsidó! Csupán magyarul beszél 84, magyar német nyelvet tud 60, magyar-ruthént 3, magyar-románt 1 magyar-német-tótót 3 magyar-német-szerbet 1.

Az önképzőkör működése tanuságot tesz az ifjúság komoly törekvéséről. A magyar nyelvi szakosztályt Dr. Szántó Sámuel felügyelő tanár vezette. Elnök: Hajdu István III. é. növ. — Tartottak 27 ülést. Az idegen nyelvi szakosztályt élén Szójka Gyula tanár állott Titkára és jegyzője Emerich Arnold III. é. növ. volt. Tartott a szakosztály 26 rendes ülést. A két szakosztály ünnepélyes zárulása jun. 18-án tartott meg, melyen a jutalmak kiosztottak.

Az ifjúsági dalegylet élén Szójka Gyula tanár állott, karnagy Boros Lajos volt. A tagok száma 89.

A segélyző egylet élén Dr. Szántó Sámuel tanár állott. Ifj. alelnök Végh János. Tagok száma 102.

Az alsó fokú keresk. iskolában 126 növendék nyert oktatást.

A jövő tanév szept. hó 1-ső napján kezdődik. A beiratások szept. első négy napján eszközöltek, a pótló és javító vizsgálatok pedig szeptemb. 5. és 7-ik napjain tartottak meg.

HELYI HIREK.

* **F. tisz. Revész Bálint** püspök ur és neje, tegnap este érkezett meg a bikszádi fürdőből. Tisztelőik, kik a nagyérdemű egyház fő és szeretetreméltó nejét megerkezésekor fogadták és ő méltóságokkal azóta is személyesen érintkezettek, úgy találják, hogy a bikszádi fürdő gyógyhatása ezuttal is a leg-szerencsésebb hatást eredményezte.

* **A fővárosi sajtó**. Megecsik néha, hogy kételkedünk a magunk szerény vidéki véleményének helyességében és szinte óhajtának tudni, miként itél a főváros magas itélő szék a felett, a mi nekünk tetszik vagy a mit elítélünk. Híjjába való kiváncsiság ez tőlünk, mert a fővárosi sajtója a maga kritikájában elég nagy képű és arrogáns ugyan, de e mellett ellentmondó, részrehajló és — így megbízhatlan is. Emlékeztetünk p. o. a K. Hegyesi Mari budapesti első föllépteire, a midőn kimutattuk, hogy a legtekintélyesebb lapok közül n e g y n e k a kritikájában fordult elő az a vélemény, hogy Hegyesi Marinak „münc szíve“ és ugyanennyi állította, hogy ennek a művésznőnek — „szíve van.“ Mikor a Nagy Vincze színtársulata játszott a Krisztinavárosi színházban, Halmainérol néhány lap azt írta, hogy a hangja „e sekély terjedelmű“, viszont nem kevesebb lap biztosított arról, hogy e kedves művésznőnk „szokatlanul nagy terjedelmű hanggal rendelkezik.“ A sajtó-Köbíség e zagyva hallucinációival találkozunk ezuttal is, a midőn a népszínházban szerepelnek a mi gyönyörű és hírneves kezékből ki-

került díszleteink. A „Tekozló“-nál a budapesti sajtó mely — úgy látszik — a külvárosi kézművesnek is inkább akar házasság törési drámát feltalálni, mint oly egészséges, helyes mórállal bír, költői darabokat, minők a Raymond felék, megegyezik abban, hogy a népszínház szereposztása, játéka sat. komisz és abban, hogy a díszletek kopottak. Ebben igaz van; kár volt díszleteinket ily rongált állapotban Budapestre küldeni. Kopottak ezek, mint azon urnak nézetei, a k nek a színházi szerek renováltatása feladata lett volna. Lássuk azonban az egyes lapok ítéleteit. A „**Fővárosi Lapok**“, e többnyire találón és higgadtan ítelő, magas színvonalú közlöny, a népszínház gyöngye rendezését ostromozva, kérdi: „Mert vajjon méltónak tartják-e a fővárosi színpadhoz azt, hogy a nábob vendégei olyan vadászruhában s maszokban lépnek föl, akárcsak a népszínmű mesteremberei? Avagy mit szólunk ahhoz, ha a debreczeni színháznak válasszunk e szízlés díszleteit (melyek még mindig gyönyörű ködtetik a szemet, habár ritótt kopottas színükön meg is látszik az évek s gyákori használata nyomai.) csak mintegy előrántják, de nem ügyelnek, hogy az összeállítás apróságai-ban is meg legyen a harmonia. Mert lerontja ám az illuziót, ha a rózsaszín bengáli fényben folszálló tüdérnő rézsalugaszt vastagocskákender-kötelen vonják a magasba Mennyivel hatásosabb volna, ha vekony sodronykötelet a kalmaznának e czéla s azt is lehetőleg el-takárnák, hogy ne lássuk. S ha talán Debreczenben nem telt volna e czelszerű vál oztatás nem nagy költségére, a népszínház ne bírta volna el a kiadás terhet? Azt is alig hisszük, hogy a debreczeni színpadon a nábob selyem-butortozat szalonján át járnának a pinczéses hogy a költözés szolgák szalonon át távoznának a csomagjaikkal. Nagyon feltűnik az effele kivált akkor, ha e szalon erkélyéről olyan pompás látkep nyílik, mint a tegnap bemutatott díszleten.“ (A mi a „Föv. L. által megrótt kender-kötelet illeti, felünk, hogy az meg van Debreczenben is; — a színházi felügyelőség által kellene Ke iszantet el-játszani és valószínű, hogy e szereplő urnak mint színházi felügyelőnek, felvontatására a legfinomabb kötelet sem fogja sajnálni.) — A „Föv. L.“ általán tehát igen szépen nyilatkozik a díszletekről, míg az „**Egyetértés**“ már csak annyit enged meg, hogy „a díszletek általában ki lehet bökülni“ és megjegyzi, hogy „a tünderkert furlangos berendezése s merész távlata keltett a nézőtérén humoros feltűnést.“ — A „**Posti Hirlap**“ szerint a „Tekozló“ ugy, a mint az pénteken színe-

került „alig akade gyéb dicsé rni valónk, mint éppen — a debreczeni díszletek“ — A „**Budapesti Hirlap**“, mint a népszínházhoz közel álló lap, valami nagy áldozatkészség színeben óhajítja feltüntetni Evva igazgatót, a midőn így ír: „Egy pár díszlet, különösen az utolsó képe, mely a debreczeni színház tulajdona, nagyon szép.“ Nem csak az utolsó kép díszlete a miénk, hanem a többi is. A „**Függetlenség**“ így ír: „A gyönyörű díszletek melyek Debreczen műzletét dicsérik, az érdekes látványosságok nagyban emelik a közönség előtt is a darab értékét, mely alapeszményében és egészleges jellemeiben rejlik.“ A „**Posti Napló**“ ír a legszigorubbán: „A mi a híres díszleteket illeti, biz azok annyira kopottak s az utolsó képbeli kivéve, oly primitívek is, hogy érdeklődés helyett legfőlebb szánalmat, vagy inkább kacagást kelthettek“ — E sorokat alighanem azon urak egyike írta, a kiknek a kedvéért, az írók és művészek utolsó itt időzése alkal-mával — meg kellett volna huznunk a Rákó-czy-harangot. A „**Nemzet**“ szerint „nemcsak a darabot s a díszleteket hanem az előadást is egy vidéki színház mértékével kell mérlegelnünk.“ — Egy szóval — ezekből az íteletekből ugyan nem okosodunk ki és jól teszi ugy a debreczeni jó izlésű közönség, mint en nek sajtója is, ha ezentul sem haladnak a fővárosi czifra kritika járszalagján, de véleked-nek és itelnek a magok legjobb belátása és józan esze szerint. A „Tekozló“ különben ö t s z ö r hozza színre a népszínház.

* **A hűsmérés** szabad gyakorlatának korlátozására vonatkozó miniszteri rendelet a törvényhatóságokra bizza a jogot, hogy a hűs-ára községenként a helyi viszonyoknak megfelelően megszabassék. A miniszteri rendelet így hangzik: 1. Az ipartörvény 53. §. b) pontja ama rendelkezésének, hogy a marhahűsmérés szabad gyakorlatának megszorítása esetén a hűsarak időnkint hatóságilag szabályozandók, amaz előrelátás szolgálat alapul, hogy az illető községen korlátolt számban lévő meszaros iparosok monopoliumszerű helyzeteket a közönség rovására ne követhessenek. A mondott czél azonban csak akkor érhető el és a fogyasztó közönség csak ugy védhető meg az csetleges tulpapasok ellenében, ha a hatósági árszabásban meg-állapított hűsaraknál magasabbakat követelni a községen lévő egy meszarosnak sem — engedtetik meg s ez értelemben a hatóság által megszabott árak mint maximumok követhetők ama meszarosokra is, a kik a hűsmérés korlátozása előtt szerzett joguk alapján gyakorolják a meszaros-iptart. 2. az 1854. XVII. t. cz 23. §-ában a marhahűsmérés szabad gyakorlatának korlátozására nézve felsorolt külön intézkedések nemcsak együttesen, hanem egymástól függetlenül is elrendelhetők; enneköfogva nem forog feu nehezég az iránt, hogy oly községre nézve, a hol a hűs ára a hűsmérő iparosok szövet-

tozott. E népek bel és küleletében már a kezdő középkor jellege mutatkozott A törekvés egy kozmopolitikus szellemben és értelemben szervezett magasabb erkölcsi élet — mondjuk vallás — után mind inkább erősebbé vált. Mert az akkori viszonyok bensejében rejtett, hogy a forrongó és vajudó elemeket csak is egy ilyen, az általános emberi szeretetre és tökéletes tiszta erkölcsi életre alapított vallás emelhetette fel.

A kedélyeket egyedül magasztos czélok és nemesbb irányok felé vezető erület megszületett — s ez a keresztényiség volt.

A keresztényiség által megalkotott gondolkodás és érzés teljes alakj ban véve eltér az őt megelőzőt pogány vallástól. Az erkölcsi és művészi életben megszületett u j g o d o l k o z á s i irány nem elégedhetett meg az eddigi kultúra eredményével; tovább kellett azt fejtenie. Es miután a közös istentisztelet s az egész községenek az a dozásban egyttés részvétele képezték a keresztény kultúra alapját: nagyon természetes, hogy a szükségletek is mások letének.

Es ez a szükség teremtette meg azt az épi észeti modort, a mit általában az ó k e r e s z t y é n é p i t é s z e t czimel illetnek.

Igaz, hogy az építészeti formák átalakítása és az új ritushoz való illesztése csak lassan mehetett végbe Mert hiszen a keresztény községek az első századokban a legkegyetlenebb üldözöttek tárgyai voltak, istentiszteletüket csak is magán házakban és az ugynevezett katakombákban végezhették. Ehez járult még az is hogy midőn aztán a keresztényen vallás Romában a törvény védelme alá jutott (Nagy Konstantin alatt 313-ban) akkoriban az antik művészet már teljes hanyatlásban volt és az egész műveltség az izlésnek s erkölcsiségnek dalgában elposványosodott pogányoságnak sinlette uralmát. A római birodalmat megbuktató néptörekkek még sokkal barbárabbak voltak, sem hogy egy új építészeti formát tudtak volna létesíteni Es így világos, hogy az atalakítás processusa csak is hosszas aknamunka lehetett és eleinte csupán a római formák kisebb-nagyobb mérvű átalakítására szorítottok.

A keresztények Isten-házai alap alakjájul legelőször is a római Basilikát fogadták el, mert a Basilika alaprajzi elrendezése felelt meg leginkább szükségleteiknek, a mennyiben a templom hajójában a haligatóság a felkoralaku opszisban (opsis-nézőter) e görög ígétől optomai) az oltár talált megfelelő helyet.

A Basilikanak hosszukás négyyszögű alaprajza, külső felépítésében is érvényre jutott, rendesen antik oszlopokkal tagozott hatalmas tömeget képezve. Mennyezete lapos famennyezet volt, vagy a fészelek gerendái színes czífrázatokkal ékítve kepezték azt. Világos, hogy az ó keresztény Basilika nagy befolyással volt a templom építészetre általában, mert a Basilikanak ugy egész alaprajzi elrendezése, mint részletei is simulat az új vallás követelményeihez. Az egészen előlő egyszerűség lelekemelőleg hatott a szemléelőre, teljesen megfelelt az akkor még annyira tiszta s Jézus tanítását híven követő keresztényen vallás egyszerűségében is magasztos kívánatának.

II.

Már az ó keresztényen építészett képezték ki egy másik formát is, mely mondhatni, a keresztényen vallás lényegéből fejlődött volt és ez a középpontos elrendezésű templom, vagyis az u n c z é n t r á l é p i t m é n y.

A templomoknál alkalmazott centrál-épitmenyek annál inkább megfeleletek a puritan keresztényen vallás követelményeinek, mivel következetesebben van bennök keresztul vive, de az alapfogalom itt is érvényre jutott ugy annyira, hogy az ó keresztényen centrálépitmeny már kezdetől fogva magába foglalta a tovább fejlődhetés ama tenyésző csúráját, mely azt a mai reformált és az őstisztaságu formákra visszatért vallás megfelelő eszközevé tette.

(Folyt köv.)

kezete nyaihoz fogvasz iparhat letének vélemé hallgatá pontján és a zának rozat h hűsmér a husna eltitass szabály...
V...
P...
szolgáib...
V...
P...
mind h...
*...
eszmad...
számu...
tott, me...
alakítan...
ügye ké...
egyik le...
a régi-...
ujonnan...
zetét ré...
tagok a...
megvita...
határoz...
társulat...
mian, h...
is, a re...
ekint...
ratás cz...
minden...
krt fiz...
meghata...
ládnak...
leken k...
család...
megeng...
tesen h...
1 frtot...
A közgy...
adunk...
ily neme...
tárgyab...
*...
hó 6-ig...
m á t u s...
vénytele...
vaszúle...
kelt 2 p...
törvénye...
fiu, 1 le...
1 i k u s...
leány, e...
34, mel...
val (17)...
het volt...
inkra ne...
*...
kárteko...
legnagy...
mél kez...
ország...
Figyelme...
tásáról...
sebben...
jövöre...
runkat...
*...
miniszter...
adófelüg...
végződ...
értekes...
a f. év...
20 töl...
A befizet...
megtört...
második...
let szig...
desére...
csapás...
niszteri...
*...
földmivel...
niszteriu...
s alantas...
melyben...
müzemb...
nevezett...
hogy sz...
sorban...
um közv...
kellek...
történi...
utján, a...
fordulja...
*...
Folyó H...
zsef egy...
azon egy...
kerületi...
tésével...
több ren...
közlebb...
p. o. az...
közgyűl...
pest java...
firt töke...
ruljon a...
társaság...
1887-iki...
álló fell...
a Mácsay...
az egyh...
250, az e

nyeb diésérni en — A debreceni közönség... A „Budapesti...” közönség... A „Budapesti...” közönség... A „Budapesti...” közönség...

kezete folytán a szomszédos vidék viszonyaihoz képest mértéken túl feleségült, a fogyasztó közönség érdekében a másodfokú iparhatóság, az illető község képviselő testületének kívánságára s az alsófokú iparhatóság véleményét a keresk. és iparkamara meghallgatásával az ipartörvény 53. §-ának b) pontjának megjelölt intézkedést léptesse el...

Vendég: Pinczer, egy félliter bort. Pinczer: Bocsánat uram, azzal nem szolgálhatok.

Vendég: És miért? Pinczer: Mert a félliteres üvegeink mind három decziliteresek.

Közgyűlés — A debreceni csizmadia ipartársulat tegnap délután nagy-számu tagjainak jelenlétében közgyűlést tartott, melynek tárgya a társulat kebelében alakítandó temetkezési társulat létesítésének ügye képezte. — Pál János, ki az eszmének egyik lelkes kezdeményezője volt, úgyis mint a régi temetkezési egyület pénztárnoka, az újonnan alakítandó temetkezési társulat szervezését részletesen ismertetve, az a jelen volt tagok által kedvezően fogadtatt, s beható megvitatás után a gyűléseket következő határozatban állapodott meg. I-ször. — A társulat temetkezési egyület alakít oly formán, hogy minden tagért, ide értve a nőket is, a részvény-társulat pénztárából személyenként 1 frtot tesz le az együletbe való beiratás czimén 2 szor. — Halál eset alkalmával minden tag kötelezi magát 10, legfeljebb 12 krt fizetni, mely összegből egy későbbben meghatározandó összeg lesz a gyászoló családnak kifizetendő 3 szor. A társulati kötelek kivül álló iparosoknak, valamint ezek család tagjainak az együletbe való belépése megengedetik, oly feltétel mellett természetesen hogy a beiratási díj czimén fizetendő 1 frtot illetők sajátjokból tartoznak fizetni. A közgyűlés ezzel véget ért. — Örömmel tudunk kifejezést, hogy a csizma ipartársulat ily nemese és elrettelintézmény (?) létrehozása tárgyában az első lépéseket megtette.

Népesedések. Julius hó 31-től aug. hó 6-ig született városunkban: I. Református: törvényes 8 fiu, 13 leány, — törvénytelen 2 fiu, 2 leány, — együtt: 25. Halvasztott 2 fiu, 1 leány, — együtt 3. Egybe-kelt 2 pár. — II. Róm. katólikus: törvényes 1 fiu, 1 leány, — törvénytelen 1 fiu, 1 leány, — együtt: 4. III. Evangélikus: IV. Zsidó: törvényes 3 fiu, 2 leány, együtt 5. Elve szülöttek összes száma: 34, melyet ha egybevetünk az elhaltak számával (17) a szaporodás=17. (Hónapok óta e hét volt legkedvezőbb népesedési viszonyainkra nézve)

A szerb tövis. E veszedelmes, kártékony növény, melynek kiirtása hazánk legnagyobb részében sikerült, határunkat is megkezdte elernni, el annyira, hogy miatta az országutak csaknem járhatatlanokká lettek. Figyelmeztetjük a városi tanácsot, hogy kiirtásáról minél gyorsabban, és minél erélyesebben intézkedjék, nehogy magyát elhullatva, jövőre még nagyobb mérvben lejjé el határunkat.

Az adó behajtás. A pénzügy-miniszter körrendeletben szólította — fel az adófelügyelőket, hogy miután az aratás bevégeződött a mezeli termények nagy része értékesíthető: az adóhátralékokat hajtásukba a f. év első kéthetjében sa hátralékokok jul. 20 tól 31 ig erre megintésutján felszólíttassanak. A befizetés elmulasztóinak a zálogolás mielőbb megtörténjék, hogy az árverésekhez aug. második felében hozzá lehetessen fogni. A rendelt szigorú eljárásra, az adók pontos beszedésére utasítja az adófelügyelőket. Az elemi csapással sújtottak iránt elnézést ajánl a miniszteri körrendelet.

A hazai ipar érdekében. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium valamennyi kebelbeli ügyosztályhoz s alant hasághoz rendeltet intézett, melyben utalva a már megnyitott kereskedelmi muzeumba kiállított ipartárgyakra, utasítja a nevezett ügy osztályokat s alant hasághoz, hogy szükseget ézi keik beszerzésében első sorban az arra képesített kereskedelmi muzeum közvetítését vegyék igénybe, hogy oly kellekerek nézve is, a melyek beszerzése nem történik szállítási vagy ajánlati tárgyalások útján, a kereskedelmi muzeumhoz forduljanak.

Egyházker. bizottság ülése. Folyó hó 5-én ülésezett, Gr. Degenfeld József egyházmegyei gondnok elnökele alatt azon egyházkerületi bizottság, mely az egyházkerületi pénztárt illetőleg költségvetés készítésével bízott meg. A költségvetés keretében több rendbeli javaslatot terjeszt a bizottság a közelebbi egyházkerületi közgyűlés elé. Ig. p. o. az 1887-iki 53 ik számu egyházkerületi közgyűlési végzésben olvasható felhíváshoz képest javasolja, hogy egyházkerületünk 2000 frt tőke 5%-os kamatának felajánlásával járuljon a magyar prof. tudományos irodalmi társaság anyagi támogatásához. Továbbá az 1887-iki 83-ik sz. egyházkerületi végzésben álló felhíváshoz képest javaslatba hozza, hogy a Mácsay Sándor zene- és énektanár fizetése az egyházkerületi közigazgatási pénztárból 250, az énekes könyvi pénztárból 100 frttal

javíttassék, úgy azonban, hogy a közigazgatási pénztár ezen járulékfizetése alól legkésőbb 3 év mulva fölmentessék

Tanügy. Alul rott részéről ezennel közírné tétik mikép a n-kallói magyar kir. állami főreáliskola szegény tanulóinak felszólására, 887/8 ik tanévben a Szabolcs megyei takarékpénztár egylet 300 frtot az az három — a segély egylet 600 frtot fog fordítani kisebb részletekben — Ezen kivül a Szabolcs megyei takarékpénztár egylet ösztön díjjal 100 frtot ajánlott fel a legjobb tanulók közti kiosztás végett. — Végre az alul írott által 50 arany frank jutalom tűztetik ki, a legjobb érettségi bizonyítványt kiérdemelt tanuló részére. Felhívtnak ennek folytán segélyben részesülni kívánó tanulóknak illetve azoknak szülei, hogy iskolai és szegény-ségi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat, kizárólag f hó 25-ig hozzám benyújtsák. Melyek azon hozzájárulással hoztnak nyilvánosságra, hogy a vallás- és közokt. magyar kir. miniszter ó nagyméltóságának f év aug 3-án 8296. sz. a kibocsátott rendelete értelmében, az említett fő real iskolában, a latin nyelv tanítása a legközelebbi tanévben már kezdetét veendő Kálló, aug. 6 1887. Dr. Blüer Miklós, igazgató, segély egylet elnök.

A keleti kéjutaszásban melyet a m. a. v. városi menedjegy irodája rendez Cairóba, Jeruzsálembe, Konstantinápolyba, Athénbe, stb. — résztvevőket figyelmeztetjük arra, hogy ez utazásra mindenkinek utlevéllel el kell magát látnia. Ez különösen azért is szükséges, hogy az utaz k esetleges postaküldeményeiket az érintendő pontokon Egyiptomban, Palesztinában, Török és Görögországban, minden akadály nélkül kikaphassák. Az utazók tájékozására a megteendő utról, a szükséges felszerelésről és más egyeből legközelebb meg fog jelenni egy kis füzet, melyet a keletet annyira ösmerő kiváló orientalistaunk dr. Erődy Béla ír. — E füzet, — melyből minden jelentéktől kap egy példányt, — minden szükségesről legkimerítőbb tájékozást fog nyújtani. — Erődy ur egybeként volt szives elvállalni azt is, hogy a társaságunk kalauzi szellemi vezetője, ugyszólván mestere legyen, ami lehetővé teszi, hogy a résztvevők ez utazást, ugy az élvezetesség mint a hasznosság szempontjából teljesen kiaknázzák. — Megenlítettük még, hogy Széchenyi Pál gróf ipar- és kereskedelmi miniszter helyett az államtitkár Matekovits Sándor, felszólította — alexandriai, jaffai, és jeruzsálemi, consulatusait arra hogy a utazókat támogatassák mindenben amiben hozzájuk fordulnak. — Jelentkezhetni a résztvevésre a menedjegy irodában, csak e hó 20-ig lehet.

Lemondás. Kovács János főgymnasiun tanár, ki a muzeumóri tisztet 31 év óta viseli főiskolánkban, ezen tisztéről, előhaladott életkorára hivatkozva — lemondott.

Ingtatlanok forgalma. A debreceni kir. törvényszék tekkönyvi osztályánál 1887. évi jul. 30-tól augusztus 6-ig. 1. Bör Sándor veszi Bör Juliánna és társai új-kerti szőlőjét 320 frttól. 2. Tatár Sándor veszi Juhász Mária házáat 1125 frttól. 3. Kovács Gyula veszi Dukur István és neje Tóth Juliánna újotászt szántóföldjét 9000 frttól. 4. Özv. Farkas Istváné Orosz Antónia veszi Szroboda Lőrincz házáat utána való földjével 10,000 frttól. 5. P. Kovács István és neje Nyilas Eszter veszi özv. Kovács Péterné Tóth Zsuzsánna házáat és földjét 2625 frttól.

A debreceni ref. főgymnasiunban a pótló és javító érettségi vizsgálatok szept. első 5 napjaira, a szóbeli szept. 6. s következő napjaira van kitűzve. — A kik egész vizsgálatot kívánnak letenni, aug. 30. és 31. nappán, a kik javító és így csupán szóbeli vizsgára állanak elő, szept. 4. és 5-ik napján jelentkezzenek, előmutatván illető okmányaikat és a vizsgálati díjat lefizetni. A gymnasiumi igazgatóság.

Boldog medve! Tegnapelőtt történt a kenyéripiacon, mikor a medve produkálta tudományát Egy 30—40 év körüli úri ember nézegette a medvét, amint széles lábaival rakta a csárdást Jó ideig nézte, nézte azután tompa rezignációval mondá egy másik úri embernek: „Boldog medve! Lenne csak neki anyósa. Tudom istenem, hogy nem lenne kedve táncolni.”

Az ügyvédi kamarából. A debreceni ügyvédi kamara választmányja közírné teszi, hogy Dr. Hajas József ügyvéd Püspök-Ladány székhelyre a kamara ügyvédi nevjegyzékébe felvételét. Kelt Debreczenben az ügyvédi kamara választmányának 1887 Aug. 4-én tartott üléséből.

Felülfizetés. — A debreceni iparos kör f. évi július hó 31-én tartott nyári táncvizgalmán felülfizettek: Hajdu és Vilmos bérlek 10 frtot, Szakszó Reszó prépost és Horváth János 5—5 frtot, Szepessy Gusztáv 4 frtot, Szikszay Lajos 3 frtot, Bor-sányi Viktor, Veréb Lajos, Stieber János, Malatinszky Ferencz, Koncz Elek, és Serli Ede, 2—2 frtot, Huber József, Lőrincsik László, Boczkó Sámuel, Fábian Lajos Mór, Urbányi Ferencz, Pinkovics József, Kainráth Antal, „Hiradó” Szervezősége, Székely János, Harsányi István, Tasnádi István Megyessy Gábor, Fazekas Józsefné, Moritz Bertalan, Czabán Dániel, Riesz Henrik Bot Mária és özv. Daróczy Andrásné 1—1 frtot, Tar-bay József és Báthory Gábor 50—50 krt. — Fogadják a nemes szívű adakozók áldozat-készségükért az iparoskör halálköszönését. — Huber József pénztárnok, Veréb Lajos ellenőr.

Halálozások. Jul. hó 31-től aug. hó 6-ig meghaltak városunkban: Kabai Sándor, 6 hó, ref. belhurut, — Kurucz István 9 hét, ref. göröcsök. — Dalmi József, 70 é., ref. tüdővész. — Major Andrásné, 48 é., ref. tüdőhurut. — Szepesi András, 8 hó, ref., belhurut. — Király József, 2 1/2 é., ref., verhas — Szentgyörgyi Mária, 1 é., ref., belhurut. — Nagy Mária, 8 hó, ref., belhurut. — Szigeti Erzsébet, 2 hó, ref., belhurut. — Tóth Sándor, 4 é. 6 hó, ref., tüdőlob. — Özv. Kőrödi János: 80 é., ref., aggkor. — Nagy Bálint, 59 é., ref., tüdőgümökör. — Kulcsár Mária, 9 é., ref., tüdőgümökör. — Kálmán Juliánna, 4 hó, ref., belhurut. — Mészáros Gábor 3 hó, ref., tüdőhurut. — Molnár? ref., halvasztott fiu. — Özv. Beth J. zsefné, 77 é., ref., aggkor. Elhaltak összes száma: 17.

Halálozás. Hajdu István leánytanítót súlyos csapás érte. Imre nevű, 8 hónapos fiacskája — rövid szenvedés után — tegnap reggel meghalt. A temetés holnap déle 10 órakor lesz Béke a korán elköltözött fiúcska hamvaival!

Gyászhi. Bihar Kálmán szoboszló tanárnak Zoltán nevű 1 éves kis fia a múlt heten meghalt. Pénteken temette el nagy részvét mellet.

A kereskedelmi akadémia igazgatója Propper N. János szabadság idejét megkezdvén, helyettesítésével Fábian Lajos Mór tanár bízott meg, ki szives készséggel szolgál a hozzá forduló szülőknek és érdekletteknek felvilágosítással. — Ertekezhetni naponta 9—11 óráig az akadémia helyiségében.

Értesítő. Ujabbant kaptuk a debreceni ref. főgymnasiun és a debreceni tanintézet értesítőit, melyekről trt szüke mi att csak később fogunk részletesen megemlekezni.

Lövészet. Az 1887. évi augusztus 7-én tartott lövészetet díjat nyertek legjobb lövessel Dr. Bruttman 1 drb 2 frtot tallért, legtröb körülövelsel Vesztér István 1 drb 1 frtos tallért.

Táncmulatság. A környékbeli „házasulandó urak” 1887. augusztus 20-án a „konyári sósó” furdóban a nagy-károlyi tüz-károlyi javára nyári táncmulatságot rendeznek. Szárthóri Dezsó elnök, Fráter Ákos jegyző, Ifjabb Nadányi Miklós pénztárnok. D. Beóthi László, Bernáth Lajos, ifjabb Bernáth István, Csanádi Ferencz, Darvassi Ferencz, Dr. Dezsó Kálmán, Domahidi Viktor, Fényes Aurél, Fráter Béla, Haresarick Géza, Horváth Endre, Leszkai János, Leszkai G. ula, ifj. Lichtenstein József, Nagy Mór, Szabó Gy. Tardi György, Belepti-jegy személyenként 2 frt. Jegyek válthatók este a pénztárnál. A nagy-károlyi tüz-károlyi javára teendő felülfizetések köszönettel fogadva hirlaplilag jutgattnak. Kezdeté 9 órakor.

A dakozás. Szényi Paula részére, kinek érdekében szombaton felhívást intéztünk a környékbeli szivekhez, Örvényi Ottó ur lapunk szerkesztőségénél 1 frtot Szombathy Lajosné urnó pedig 60 krt adományoztak. További adományokat elfogad és nyilvánosan nyugtáz lapunk szerkesztősége.

Óráláz. Fővárosi levelezőnk írja: Valóságos óra-láz uralkodik jelenleg a fővárosban. — Azok, akiket az eddigi, inkább fényűzésre mint közhasználatra való arany és ezüst zsebróka folytonos javítást és igazítást igénylő pontatlanságukkal verig bosszantottak s ugy szólván kizsebeltek, dicsekedve mutogatják ismerőseiknek csinos új zsebrókaikat, melyek a laikust is egyszerű megtekintésre meggyőzik a régi órák feletti számú előnyükről. És mi az óra? Kérdi az ismerős, 6 frt 50 kr! — A csodálkozás „ah felkialtása hangzik el mindenkinek ajkán, hogy ily potom áron jól járó zsebróka lehessen kapni. Hat év előtt, 1880-ban Északamerika Connecticut államában Waterbury városban 2 millió frt tökével nagyszabású vállalat indult meg azzal a céllal, hogy a mostani gyeage szerkezetű, pontatlan s drága órák helyett új rendszer alapján erős és pontos járásu s főként olcsó órákkal lássa el az emberiséget. S ez sikerült is. A vállalat gyárában készült ugynevezett „Waterbury zsebróka”, nickel ezüst fedelében, elpusztíthatatlan erős szerkezettel bírnak s mindig pontos járásuak, ami főként abban leli magyarázatát, hogy szerkezetük sokkal egyszerűbb a réginek — A Waterbury óra k való jószágáról eléggé tanuskodik az a körülmény, hogy Angliában már 100,000, Németországban 82,000 példányban van elterjedve. Magyarországra ahig egy hónap előtt került, de a fővárosban és vidéken már is nagyszámu példányra kelt el. Az óráért ugy a gyár, mint a megbízott elárúító 3 évi jótállást vállalnak. Az esetleges erősztások romlások kijavítása is ez óráknál elenyésző csekélységbe kerül a régi órákhoz képest, p. o. egy új rugó beillesztése csupán 35 kr. — A jó óráknak mint pontos időmérőnek fontosságát fejtegetni ma már fölösleges; mindenki meg az egyszerű munkás is érzi annak szükseget s áldozatok árán is igyekszik megszerezni. El nem mulasztthatom ennélfogva, különösen a Szent István napi ünnepekre nagy számmal felrúnduló vidéki közönséget figyelmeztetni, hogy ha marandó becst, valóban pénzért erős és hasznos tárgyat akar emlékül vinni a fővárosból, vegyen magának egy Waterbury zsebrórá s ne dobja ki pénzt talán olcsóbb, de mit sem erős haszontalan csecsebecsekért, melyeket ilyenkor uton utófélen — rátkülnálnak — a tapasztalatlan vidékiekre.

Hazánk s a külföld.

Kossuth Lajos egészségi állapota, mint egy vele uzott rokona jelenti, igen jó. Kossuth július 7-én utazott Courmayeurba, mely a Mont Blanc tövében fekszik s az aostai völgy egyik legszebb pontja, Kossuth társaságában van nővére Ruttkayné, ki Turin-ba nagyon engedelkedett, de most már sokkal jobban érzi magát Kossuthnak frissesége és járásának régenyossága majdnem olyan mint volt évek előtt. Az egész napot olvasással, irással, társalgással tölti s három-négy óra hosszat tartó sétákat tesz a hegyek közt, nővéryeket gyűjtve. Este tíz óráig részt vesz a társaság kártyajátzmájában melyben szintén szórakozást talál.

Rövid hírek. Budapestén a király utca 9. szám alatti Jakabffy-ház második emeleti folyosójának egy része leszakadván, leütötte az első em. folyosót, bedöntötte a pinczét és romjai alá temette Bundi Dávidot, nejét és 16 éves szép leányát. — Somogyi Imre fővárosi hivatalnok, felakasztotta magát, mert neje hatlen lett hozzá. Midőn levették kijelenté, hogy az öngyilkossági kísérletet ismételni fogja, a miert rendőri felügyelet alá helyezték. — A fővárosi új meggyelő-ösztályt az új dologházban helyezik el. — Balázs Sándor n. r. n. l. találtak egy „Utol so üzenet” című iratot, mely így kezdődött: „Szívem még te értted dobog sat.” Ezt azonban egy barátja írta, kitől elvette és a ki egy szomorú percében írta ez „utolsó üzenet”-et. — Fölfüggesztett városkapitány. Friedrich Mihály bekésgyulai városi kapitányt tíz napi fegyelmi vizsgálat után hivatalától felfüggesztették. — „Times” írja, hogy Oroszország 89 külföldi lapot fizet meg összesen 1,800,000 rubel évi díjjal; van ily lap Franciaországban 16, Angliában 4, Németországban 28, Ausztriában 20, Olaszországban, Magyarországon, Szerbiában és Romániában együtt 18, Lengyelországban 3. Egészben véve eddig 89 lap áll orosz zsoldban. A kabinetnek ezenkívül még 900,000 rubel áll hasonló ezelből rendelkezésre.

Törvényszék.

Meggyilkolt képviselő. Megirtuk volt, hogy a szatmár nemzeti törvényszék gyilkosság bűntette miatt helyezte vád alá Sikk Károly szatmári lakost, ki ez év május hó 13-án agyonlőtte Bartha Endre képviselőjelöltet. A vádhatározat több adatot sorol föl annak a bizonyításra, hogy a vádlott előre megfontolt szándékkal ölte meg Bartha Endrét. O maga is bevallja, hogy bűzvet esküdött neki, mivel a családi vagyoni viszonyok rendezésénél őt és gyermekét megkárosította. De ettől eltekintve, vannak adatok, melyek kétségtelemé teszik, hogy Sikk Károly nem hirtelen haragjában hanem higgadt megfontolással követte el a gyilkosságot. Közvetlenül a bűntett elkövetése után tett ama nyilatkozata, hogy: „Rég megmondottam Bartának, hogyha bajom nem segít, agyonlövöm”, ugyszintén a gyilkosság pillanatában Bartha-hoz intézett ama szavai: „Régem kerestek!” mind azt bizonyítják, hogy a bűntett már rég megérlelődött benne, s csak kedvező alkalomra várt, hogy azt végrehajtsa. Május 13-án izgatott állapotban ment el hazulról, mivel bérmlására készülő leányának nem tudott ruhát vásárolni. Ilyen állapotban találkozott Möricz Mihályval, Bartha kocsisával, kitől megtudta, hogy Bartha a Szamos partján van a deszka-raktárban. Azt mondja a vádlott, hogy ekkor ébredt fel benne az a gondolat először, hogy megöli Barthat. Sietett is rögtön haza, magához vette töltött fegyvert s miután két kragjázért palinkát ivott, a Szamos partjára ment áldozata után. A mint meglátta, durván rákiáltott s öt lépérről lelőtte. Bartha nyomban meghalt. A törvényszék mindezek alapján a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság miatt helyezte vád alá Sikk Károlyt s a végtrágyalást a jövő hó 1 ére tűzte ki. A vádlottnak Uray Geza szatmári ügyvéd lesz a védője.

Kínzó kérdés.

Közi: Gygas. — Melyik esetben tesz kétszerkettő ötöt? (Megfejtők neveit közöljük s közzük Aug 15 én érdekes könyvet sorsolunk ki.)

Utolsó számrejtvényünk megfejtését (az egyik fu kap 3 tele, 2 fél, 2 üres hordót, — a másik 3 tele 1 fél 3 üres, a harmadik 2 tele, 3 fél, 2 üres hordót) helyesen beküldöttek: Mihály János nyertes, B M. (Budapest), Pety János, Bárá Ditturán (Pozsony) konyári olvasókör, Fiala és Burai János.

Apró cseprő.

Szerencse. — Paraszta szönyv: Hallod-e, apjuk, ma a tisztelendő ur arról prédikált, hogy a ki az ő földjéről krumplit lop, azt elviszi az ördög.

Apjuk: Ugy! Ejnye be jó, hogy tegnap csak egy pár káposzta fejet hoztam el onnan!

Sikált acél. — A hitves és férj közti bizalom. — S ha a gyanyu csak egyszer rálehel, Rozsdát hagy annak tiszta tükörén, Melynek habár csökkoddal lesimitod Felületét, a foltja megmarad.

GARAY. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasai Imre.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zártalan, önmagukat felhúzó
zárdőnyeit
hullámszűrővel; továbbá szabadalmazott Blazicek és Brecka-féle **töltő és szel-
lőztetési**

Kályhák;

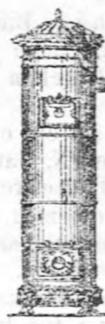
központi-fűtési berendezéseit.

Ajándék szabaddalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építme-
nyeknél iskolák, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztetés nélkül, igen czél szerhen
alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába
tartozó munkáit u. m. épületi-, mű- és szerkezeti
lakatos munkáit, téglá és vakolat — felhúzó gép it
kovácsolt vasb l.

**Mintakártyák és költségve-
tesek, ingyen és bérmentve.**

A lótenyésztés emelésére
alakult részvénytársaság f. é.
augusztus 15-en Debreczen-
ben az országos lóvásár al-
kalmával

LÓDIJAZÁST

rendez. Ez alkalommal négy
díj kocsi-lovaknak és négy
díj háta-lovaknak ki lesz
osztva, mire az igen tisztelt
lótenyésztők figyelmeztetnek.

Bpest, 1887. július 31 én.

Az igazgatóság.

Uradalom-vétel.

Egy nemesi birtok méltányos áron
megvételre kerestetik.

E birtoknak jól berendezve és jó
állapotban tartottnak kell lennie. Aján-
latokat egyenesen a tulajdonostól Bécsbe
kérek intézteni a következő cím alatt:
Elisabeth-strasse, 2. Thausing E. Eduard
meghatalmazott jószágigazgató.

ELADÓ

250 darab 4 éves jó
levő örü, 100 darab karban
éves tinó. 3 és 4

Értekezhetni Szabó
Lajos fiai cégnél Deb-
reczenben.

4758
1887.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ré-
széről közhírré tétetik, miszerint a város
tulajdonát képező, most a czukorgyár
átal bérelt majorsági földekből egy a
tégelvető gödrök közelében a kiosztott
új földek mellett fekvő 38 hold és 1471
□ öl területű tagföld; — egy a városi
körkemence mellett északra fekvő 65
hold és 1129 □ öl területű másik tagföld;
— egy a külső járomvásártéri közlegelő
mellett északra fekvő 289 hold és 1188 □
öl területű harmadik tag föld; egy a szik-
gáti volt cserépvető körüli 28 hold epres-
kerti föld, az ezen lévő most már gazdasá-
gi épületek, és az innen északra fekvő
374 hold és 180 □ területű negyedik tag-
föld; és egy a szikgáti cserépvető és az
állam vasut mellett délre fekvő 296 hold
és 693 □ öl területű ötödik tagföld jövő
1888. évi november 1-től hat évre; —
továbbá a Czegédy József féle 15 bog-
lyás kaszálló; a Csapó-utcai 682
sorszámú háznak 3 hold és 1050 □ öl
onddói föld; 1887 évi október 1-től
három évre, s végre a hadházi vasuti
128 és 129 sz. űrházak melletti 2886
□ öl föld és az olajútó melletti
tegelvetési jog f. 1887. évi ápril 1-től
három évre, a városháza nagy tanács
termében f. 1887. évi aug. 30 ik nap-
ján d. e. 10 órákor nyilvános árverésen,
a város számvevő hivatalánál meg-
tekinthető feltételek mellett haszonberbe
fognak adani, miről — az árverelni
kívánók azzal értesítetnek, hogy a
kiállítási árak 10%-át az árverelő
bizottság kezéhez kész pénzben letenni
tartoznak.

Debreczen 1887. augusztus 1.
A városi tanacstól.

**Csöndes J. F. nyilvános fi-, tan-
és nevelő intézete**
Sopronban.

Négy elemi, 6 gymn. osztályu álla-
mi érvényes bizonyítvánnyal. 25-
ik tanév. Tannyelv magyar és a
német. Árva gyermekek teljes kiké-
peztetéséig egyezés szerint vétet-
nek fel.

Értesítéket készséggel ad
az igazgatóság.

322. szám.
1887.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye alispánja az 1887.
évi augusztus hó 3-án kelt 5746. számú
rendeletével a szovát szoboszlói megyei
uton Szovát községnél a Kősegy patakon
lévő hid újbóli felépítését 810 frt 59 kr
összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatos-
tásának biztosítása czéljából az 1887.
évi augusztus hó 22-ik napjának d. e. 10
órájára a Hajdúvármegyei m. kir. állan-
építészeti hivatal helyiségében tartandó
zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyeni óhajtok felhivatnak,
hogy a fentebbi munkálat végrehajtásá-
nak elvállalására vonatkozó, az engedé-
lyezett költség után számitandó, s a rész-
letes feltételekben előirt 5% nyi bánat-
pénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kiti-
zött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hiva-
tálhoz annyival inkább igyekezzenek be-
adni, mivel a későbbben érkezettek figye-
lembe nem fognak vétetni.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó
műszaki művelet és részletes feltételek a
nevezett magy. kir. államépítészeti hiva-
tálnál, a rendes hivatalos órákban napon-
kint megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1887. augusztus
hó 4-én.

**Hajdúmegyei m. kir.
államépítészeti hivatal.**

Sz. kir. szabadalmazott higiéniai kérvénye
a száj és fogak apojására
Dr. Faber C. M. orvostudortól,
a mexikói császár udvari orvosa, a becsület-le-
gio lovagja.

Eucalyptus-szaj-eszencia

(jutalmazva 1878ban, Párisban)

Kitűnően hat a ragályok ellen, veszes a diphte-
riis ellen, nékatozhatetlen mindennemű nyak-
fájdalommal, a száj és gyomor rossz szaga ellen,
fogfájás ellen. A gyermekeknek gargarizálás
végigt az iskolába való menetel és kijövetel után
igen ajánlható. A szobák fertőtlenítésénél nel-
külözhetetlen. Egy palczk ára 1 frt 20 kr. o. e.

Különleges szájszappan: „Puritas.”
Az egyetlen, mely az 1862-iki londoni kiál-
lításou éremmel tüntettetett ki, mivel a legjal-
ka,msabb eszköz a fogak jó karban való t rta-
sára nevez. Egy doboz ára 1 frt o. e.

Garantirozott Puritas fogkefék

présit bukkfából és vegyileg megédzett szőb-
ból 1 drb ára 40 kr.

Kaphatók: Debreczenben Gölti Nándor
gyógysértárban, Miskolczon Dr. Szabó F., Dr.
Szabo C. gyógyszeresznál, Egerben Gollner Ló-
rincz gyógyszeresznál, Szécsenyben Pokorny P.
gyógyszeresznál, Miskolczon Mahr Károly díz-
mükereskedésében.
Főraktár: Bécs, I. Bauernmarkt 3.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven,

ét bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutá-
nyosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közlések.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.